

Norma i Ús en Espanyol

Codi: 106372
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504012 Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura	FB	1	2
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2	2
2504386 Estudis d'Anglès i Espanyol	OB	2	2
2504388 Estudis de Català i Espanyol	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Eva Araceli Mejía Ugarte
Correu electrònic: evaaraceli.mejia@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Atès que l'alumnat ha demostrat mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica que ha adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció tant oralment com per escrit. Tenint en compte que aquesta assignatura és sobre normativa i ús, s'espera que, al final, l'estudiant no cometa ni errors ortogràfics ni d'expressió. Per aquest motiu, aquests errors comportaran un descens de la puntuació en l'activitat d'avaluació final de l'assignatura.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen implicarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Així mateix, es considera que l'alumnat coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant això, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Objectius

L'assignatura té com a objectiu descriure l'ús de la llengua espanyola i analitzar els conceptes lingüístics relacionats amb la norma. A més de reflexionar entorn de les relacions que s'estableixen entre aquests dos conceptes, norma i ús. Després de cursar aquesta assignatura els estudiants dominaran els conceptes essencials de la normativa de la llengua espanyola, comprendran la situació del seu ús en el món i la correlació entre norma i ús. També coneixeran alguns factors institucionals relacionats amb la llengua, com els organismes que fixen la norma en els diversos països hispanoparlants i l'evolució de la seva formació.

Competències

Estudis d'Espanyol i Xinès: Llengua, Literatura i Cultura

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola i del xinès mandarí.
- Comparar l'espanyol i el xinès a partir del coneixement lingüístic i literari de les dues llengües.
- Demostrar capacitat per al treball autònom, per a l'autoanàlisi i per a l'autocrítica.
- Descriure els fonaments lingüístics en els quals se sustenten els estàndards de l'espanyol i del xinès mandarí.
- Identificar i aplicar els diferents mètodes i enfocaments de l'ensenyament de l'espanyol com a llengua estrangera.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer els factors de variació lingüística de l'espanyol des dels punts de vista diacrònic i sincrònic.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, diatòpica, semàntica i pragmàtica).
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Assessorar organitzacions i institucions sobre qüestions lingüístiques o literàries.
- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua espanyola i el seu domini en totes les seves aplicacions a l'àmbit acadèmic i professional.
- Identificar les característiques lingüístiques dels diferents períodes en l'evolució de la llengua espanyola.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de les llengües anglesa i espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Aplicar els conceptes, els recursos i els mètodes adquirits a l'estudi de la llengua anglesa i de l'espanyol en un context social global i multilingüe.
- Aplicar els principis ètics científics al tractament de la informació.
- Comprendre i produir textos acadèmics orals i escrits amb adequació i fluïdesa en diferents contextos comunicatius.
- Demostrar el coneixement normatiu de la llengua espanyola i el seu domini en totes les seves aplicacions a l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats per desenvolupar-se de manera professional en els àmbits de les aplicacions lingüístiques, la docència i la gestió literària i cultural en anglès i espanyol.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma i en equip a fi d'assolir els objectius planificats en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Fer servir correctament l'anglès i l'espanyol escrit i oral per finalitats acadèmiques i professionals, relacionades amb l'estudi de la lingüística, la història, la cultura i la literatura.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Estudis de Català i Espanyol

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar els principals factors de variació lingüística del català i de l'espanyol, siguin historicopolítics, diatòpics, semàntics o pragmàtics, i la seva evolució al llarg de la història i a l'actualitat.
- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua catalana i espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.
- Demostrar el coneixement normatiu de les llengües catalana i espanyola i el domini en totes les aplicacions en l'àmbit acadèmic i professional.
- Demostrar habilitats per desenvolupar-se de manera professional en els àmbits de les aplicacions lingüístiques, la docència i la gestió literària i cultural en català i espanyol.
- Demostrar habilitats per treballar de manera autònoma o en equip per assolir els objectius planificats, si escau en contextos multiculturals i interdisciplinaris.
- Fer treballs escrits o presentacions orals efectius i adaptats al registre adequat en diferents llengües.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir tècniques i mètodes d'anàlisi lingüístiques relacionades amb la variació.
2. Analitzar les desigualtats degudes al sexe o al gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement historicosocial.
3. Analitzar les propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua actual que més problemàtica susciten.
4. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
5. Aplicar adequadament i reflexivament els principis prescriptius de la llengua catalana estàndard oral i escrita.

6. Aplicar els coneixements i usos metodològics propis de l'anàlisi del discurs i de la pragmàtica per interpretar textos i intencions comunicatives i argumentar en conseqüència.
7. Aplicar els principis de correcció que requereix la llengua estàndard i els diferents registres i varietats.
8. Aprendre a utilitzar la terminologia lingüística relacionada amb la norma i la variació de manera precisa.
9. Aprendre les habilitats necessàries per fer l'anàlisi discursiva de textos orals i escrits.
10. Comprendre discursos acadèmics escrits i orals en l'àmbit de les ciències humanes i socials a nivell d'usuari experimentat amb domini funcional efectiu (C1).
11. Comprendre discursos acadèmics escrits i orals en l'àmbit de les ciències humanes i socials a nivell d'usuari experimentat amb domini total (C2).
12. Comunicar fent un ús no sexista del llenguatge.
13. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
14. Construir textos normativament correctes.
15. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
16. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
17. Conèixer d'una manera teoricopràctica la diversitat lingüística de l'espanyol.
18. Conèixer els fenòmens lingüístics en funció de la variabilitat social, geogràfica i estilística de la llengua espanyola i saber relacionar-los amb la normativa.
19. Conèixer les varietats geolèctals actuals de l'espanyol al món, amb especial atenció a les varietats sociolingüístiques de l'espanyol a Amèrica.
20. Definir els conceptes de competència semàntica i pragmàtica.
21. Descriure i analitzar la variació pragmàtica tenint en compte la comunicació verbal, paraverbal i no verbal.
22. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.
23. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent.
24. Explicar les normes ortogràfiques.
25. Expressar-se de manera fluida, correcta, adequada i eficaç, tant oralment com per escrit, en l'àmbit acadèmic.
26. Expressar-se en anglès oralment i per escrit en un registre formal i utilitzant la terminologia adequada en relació amb la caracterització del discurs acadèmic.
27. Fer servir els instruments d'avaluació per a mesurar el grau de coneixement d'una llengua estrangera.
28. Fer servir l'anàlisi del discurs per efectuar un posicionament crític davant de diversos usos lingüístics socials (discurs del poder, discurs de gènere i sexisme, etc.).
29. Formar-se en el coneixement de tècniques i mètodes d'anàlisi lingüística dialectal per a aplicar-les en l'aprenentatge i l'ensenyament de la llengua espanyola.
30. Identificar diferents perspectives teoricometodològiques en l'anàlisi del discurs.
31. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
32. Incorporar idees i conceptes de fonts publicades als treballs citant i referenciant de manera adequada.
33. Interpretar el procés d'adquisició de l'espanyol com a llengua estrangera en contrast amb altres llengües.
34. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
35. Interpretar la problemàtica i les condicions de l'ús correcte sancionat de la llengua catalana en la societat multicultural actual i al llarg de la seva història.
36. Localitzar informació especialitzada i acadèmica i seleccionar-la segons la rellevància.
37. Manejar les bases de dades i fonts o materials d'Internet per a l'anàlisi de la variació lingüística de l'espanyol.
38. Modular el discurs escrit i oral per expressar-se de manera respectuosa i ètica en un context d'interacció acadèmica.
39. Planificar la feina de manera efectiva individualment o en grup per a la consecució dels objectius plantejats.
40. Produir discursos acadèmics escrits i orals amb una correcció i fluïdesa pròpies d'un nivell d'usuari experimentat amb domini total (C2) i adequant-los a les convencions pròpies dels diferents gèneres.
41. Produir discursos acadèmics escrits i orals amb una correcció i fluïdesa pròpies d'un nivell avançat (C1) i adequant-lo a les convencions pròpies dels diferents gèneres.
42. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
43. Reconèixer els processos dels canvis lingüístics.
44. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
45. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat.
46. Relacionar la norma lingüística amb altres disciplines gramaticals.

47. Relacionar la teoria lingüística amb la metodologia feta servir en l'àmbit de l'espanyol com a llengua estrangera.
48. Resoldre problemes de la llengua espanyola i fer anàlisi i comentaris lingüístics en una perspectiva tant sincrònica com historicocomparativa.
49. Ser capaç de resoldre problemes propis de l'anàlisi del discurs en situacions lingüístiques professionals (comunicació política, campanyes electorals, interacció en l'empresa, ensenyament de llengües, etc.).
50. Ser tolerant amb la diversitat i la riquesa lingüístiques.
51. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
52. Situar els canvis lingüístics en el seu context cronològic.
53. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
54. Utilitzar el metallenguatge adequat per descriure els coneixements adquirits en relació amb la matèria.
55. Utilitzar recursos tecnològics (digitals i audiovisuals) per a l'adquisició del coneixement i les seves aplicacions en llengua i literatura.
56. Valorar la importància de la norma panhispànica en el context internacional.

Continguts

Bloc 1. Conceptes introductoris

El concepte de correcció idiomàtica: el recte i l'usual. Diferències entre la descripció gramatical i la normativa gramatical. El concepte d'estàndard. La(s) norma(s) panhispànica(s). Els organismes que fixen la norma als països hispanoparlants.

Bloc 2. Qüestions d'ortologia i d'ortografia

L'ortologia o la ortoepia. Problemes més freqüents en la llengua oral: monoptongacions, metàtesi, elisions vocàliques i consonàntiques i addicions vocàliques i consonàntiques. L'ortografia. Manuals d'ortografia. Les faltes més recurrents: ús de titlla, problemes de grafia derivats de la pronunciació, estrangerismes i llatinismes. Els signes de puntuació: normativa i errors més freqüents.

Bloc 3. Qüestions de lèxic

Selecció i adequació lèxic-semàntica. Paraules existents i paraules possibles: condicions per a considerar que una paraula està ben formada. Impropietats lèxiques. Adaptació de paraules procedents d'altres llengües.

Bloc 4. Qüestions de morfosintaxis

Problemes amb el gènere i el número gramatical. Problemes amb els determinants.

Problemes sintàctics amb preposicions i conjuncions. Altres qüestions relacionades amb la norma: anacoluts, discordances, ordre de les paraules, l'ús dels graus de l'adjectiu i mescla d'estil directe i indirecte. Interferències lingüístiques.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

-Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.

-Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüística.

-Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.

-Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòrico-pràctiques	74	2,96	1, 3, 8, 9, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 34, 37, 45, 46, 47, 50, 56
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	5	0,2	1, 8, 9, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 34, 37, 45, 46, 50, 55, 56
Tipus: Autònomes			
Preparació de classes i proves	63	2,52	1, 3, 8, 9, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 34, 37, 45, 46, 50, 54, 56

Avaluació

L'assignatura s'avaluarà de manera continuada amb la finalitat que el professorat pugui observar l'evolució dels i les estudiants quant a l'assimilació i aplicació dels continguts.

Les activitats d'avaluació seran les següents:

- Prova teoricopràctica 35%: l'alumnat haurà de mostrar un domini de la terminologia i els fonaments teòrics vists durant les sessions, a més de saber aplicar-los de manera pràctica.
- Prova final 35%: l'alumnat haurà d'aplicar i demostrar que domina els continguts vists en classes mitjançant la resolució d'exercicis pràctics i teòrics.
- Treball pràctic en equip 20%: l'alumnat haurà d'aplicar els coneixements teoricopràctics apresos en classe per mitjà d'un treball en equip.
- Exposició oral del treball pràctic en equip (10%).

Les faltes d'ortografia, expressió, lèxic i sintaxi tindran una penalització de 0,25 cadascuna, sense límit. Per a superar l'assignatura, s'hauran de realitzar i superar (amb mínim un 5) totes les proves. La nota final, una vegada sumades totes les notes i aplicats els percentatges a dalt indicats, la nota haurà de ser igual o superior a 5. Si bé és responsabilitat de l'alumnat portar al dia l'assignatura, el professorat indicarà amb suficient antelació la data de cadascuna de les proves.

S'obtindrà la qualificació de "No avaluable" quan el/la estudiant no realitzi cap de les proves o quan un/una estudiant hagi realitzat només un 30% de les evidències d'avaluació.

Es podrà accedir a la recuperació només en el cas que el/la estudiant s'hagi presentat a les activitats d'avaluació el pes de la qual equivalgui a un 65% o més del percentatge total d'activitats d'avaluació i que hagi obtingut una nota ponderada de 3,5 o més de la qualificació final. Només es recuperaran les proves teòriques, les presentacions orals i els treballs en equip no es recuperen.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés

disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. Cap activitat d'avaluació on s'hagin trobat irregularitats és recuperable.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició oral del treball pràctic en equip	10%	2	0,08	4, 12, 14, 16, 23, 25, 28, 37, 40, 41, 45, 46, 48, 50, 54
Prova final	35%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56
Prova teórico-pràctica	35%	2	0,08	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56
Treball pràctic en equip	20%	2	0,08	6, 8, 9, 23, 25, 31, 36, 38, 46, 51

Bibliografia

Aleza Izquierdo, Milagros y José M.ª Enguita Utrilla (coords.) (2010). *La lengua española en América: normas y usos actuales*, Universitat de València, págs. 95-132. [Disponible en línea: <http://www.uv.es/aleza/esp.am.pdf>].

Bustos, Alberto (2013). *Manual de acentuación. Explicaciones detalladas. Ejercicios para practicar*. Cáceres (España): Lengua-e. [Disponible en: <http://blog.lengua-e.com/2013/manual-de-acentuacion/>].

CLAVE: Maldonado, Concepción (dir.) (2006). *Diccionario de uso del español actual*. España: Ediciones SM.

Demonte Barreto, Violeta (2003). «Lengua estándar, norma y normas en la difusión actual de la lengua española», *Circunstancia: revista de ciencias sociales del Instituto Universitario de Investigación Ortega y Gasset*, 1. [Disponible en: <https://digital.csic.es/handle/10261/13074>].

Demonte, Violeta (2001). «El español estándar (ab)suelto. Algunos ejemplos del léxico y la gramática». // *Congreso Internacional de la Lengua Española*. RAE / Instituto Cervantes, Valladolid, octubre de 2001. [Disponible en: <http://cvc.cervantes.es/obref/congresos/valladolid/>].

Gómez Torrego, Leonardo (1997). *Gramática didáctica del español*. España: Ediciones SM.

Gómez Torrego, Leonardo (1997). *Manual del español correcto I*. Madrid: Arco/Libros.

Gómez Torrego, Leonardo (1997). *Manual del español correcto II*. Madrid: Arco/Libros.

Mangado Martínez, Javier (2005-2006). «El concepto de corrección idiomática: lo "recto", lo usual y lo ejemplar en la práctica del idioma», *Contextos educativos*, 8-9, págs. 261-278. [Disponible en línea: <https://publicaciones.unirioja.es/ojs/index.php/contextos/article/view/568>].

Millán Chivite, Alberto (1997-1998). «La ortología, una disciplina normativa presente en la obra de amado alonso», *CAUCE, Revista de Filología y su Didáctica*, 20-21, págs. 139-171. [Disponible en línea: https://cvc.cervantes.es/Literatura/cauce/pdf/cauce20-21/cauce20-21_10.pdf].

Millán, José Antonio (2005). *Perdón, imposible. Guía para una puntuación más rica y consciente*. Barcelona: RBA Libros

Miotti, Renzo (2018) «Variedad de modelos ortológicos en los manuales europeos y americanos para la enseñanza o el (auto)aprendizaje de la pronunciación española», *Loquens: revista española de ciencias del habla*, 5(1), [Disponible en línea: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7419203>].

Moreno de Alba, José G. (2007). *Introducción al español americano*. Madrid: Arco/Libros.

Moreno Fernández, Francisco (2017). *Las variedades de la lengua española y su enseñanza*. Madrid: Arco/Libros.

Poch-Olivé, D. (ed.). (2019). *El español de Cataluña y los medios de comunicación*. Madrid - Frankfurt am Main: Iberoamericana - Vervuert.

Poch-Olivé, D. (ed.). (2020). *Lenguas juntas y revueltas. El español y el catalán en contacto: prensa, traducción y literatura* (pp. 37-59). Valencia: Tirant lo Blanch.

Real Academia Española (2005). *Diccionario panhispánico de dudas*. Madrid: Real Academia Española, Asociación de Academias de la Lengua Española y Santillana Ediciones Generales. [Disponible en: <https://www.rae.es/dpd>]

Real Academia Española (2019). *Libro de estilo de la lengua española: según la norma panhispánica*. Madrid: Planeta.

Real Academia Española / Asociación de Academias de la Lengua Española (2009). *Nueva gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa.

Real Academia Española / Asociación de Academias de la Lengua Española (2014). *Diccionario de la lengua española*. Madrid: Espasa.

Real Academia Española / Asociación de Academias de la Lengua Española (2010). *Ortografía de la lengua española*. España: Real Academia Española, Asociación de Academias de la Lengua Española y Editorial Espasa.

Programari

No és necessari cap programari en específic.